

Gedragprotocol leerlingen inzake veiligheid

Openbaar Onderwijs Groningen

Januari 2018

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Deel I: Omgangsafspraken	4
Deel II: handelingsprotocol	6
- Fysieke agressie en intimidatie	9
- (Verbale) agressie en intimidatie, ernstige belediging en discriminatie	11
- Drugsbezit, - handel en –gebruik, alcoholgebruik en –bezit	13
- Wapenbezit	15
- Diefstal	17
- Radicalisering	19

Inleiding

Binnen Openbaar Onderwijs Groningen staat voorop dat de school een veilige plek moet zijn. Vanuit een veilige plek komen leerlingen tot leren en is het voor de medewerkers prettig(er) werken. Tegen deze achtergrond is een visie op integrale veiligheid ontwikkeld. Deze visie is vertaald in de schoolveiligheidsplannen van de scholen van Openbaar Onderwijs Groningen.

De visie van het bestuur op veiligheid is als volgt:

Een school moet een veilige plek zijn. Vanuit veiligheid komen leerlingen tot leren. Als bestuur wil het Openbaar Onderwijs Groningen dat leerlingen én medewerkers zich veilig en herkend voelen binnen de scholen. Als bestuur bevorderen we proactief een veilige en sociale omgeving voor onze leerlingen en onze medewerkers. Dat komt allereerst tot uiting in het creëren van een veilig, stimulerend en professioneel leerklimaat. Dit is een belangrijke voorwaarde voor de lerende organisatie die we willen zijn. Dit leren moet in onze ogen plaatsvinden in schone, veilige en goed geoutilleerde gebouwen.

Binnen Openbaar Onderwijs Groningen hebben we een aantal omgangsafspraken opgesteld (deel I). In onze scholen is er continue sprake van interactie tussen mensen. Tussen leerlingen onderling, tussen leerlingen en professionals en ook met ouders en verzorgers. Door afspraken te maken over hoe we wensen te elkaar om te gaan stimuleren we de veilige omgeving. Indien het anders gaat kunnen deze afspraken gebruikt worden bij het gesprek hierover. Daarnaast is een handelingsprotocol opgesteld voor de situaties waarin we te maken hebben met grensoverschrijdend gedrag (deel II). Onder grensoverschrijdend valt: fysieke agressie en intimidatie, (verbale) agressie en intimidatie, ernstige belediging en discriminatie, bezit en/of gebruik van alcohol en drugs, wapenbezit, diefstal en radicalisering. In dit handelingsprotocol geven we aan hoe te handelen in deze situaties.

Het beschreven beleid in dit document is specifiek gericht op de leerlingen van onze scholen. Ook verwachten wij dat ouders en personeel zich conformeren aan dit beleid. Voor de specifieke gedragscodes van onze medewerkers wordt verwezen naar de 'gedragscode Personeel' en een aantal andere protocollen die zijn opgesteld door Openbaar Onderwijs Groningen.

Het beleid in dit document geldt voor alle activiteiten die op school en ook vanuit school worden georganiseerd, zo ook voor schoolfeesten, schoolreizen, kampen etc. Ten aanzien van schoolfeesten en kampen is het aan de scholen zelf om de geldende afspraken omtrent veiligheid ook in acht te nemen voor deze situaties. Dit wordt door de scholen meegenomen in de voorbereidingen van deze activiteiten.

DEEL I: Omgangsafspraken

We vinden het belangrijk dat iedereen zich prettig en veilig voelt op school. 'Behandel anderen zoals je zelf behandeld wilt worden' is ons belangrijkste vertrekpunt voor de omgangsafspraken van Openbaar Onderwijs Groningen.

[Welke concrete omgangsafspraken hebben we bij Openbaar Onderwijs Groningen?](#)

We hebben onze omgangsafspraken vertaald in verwachtingen. De verwachtingen gelden zowel voor jou, als voor je ouders of verzorgers en voor de medewerkers¹ van Openbaar Onderwijs Groningen.

- Je draagt actief bij aan een goede sfeer op school.
- Je hebt respect voor anderen en andermans spullen.
- Je neemt zelf initiatieven om eventuele problemen op te lossen.
- Je accepteert iedereen zoals hij/zij is, ongeacht mening, huidskleur, geloof of seksuele voorkeur.
- Op sociale media houd je rekening houdt met de privacy van medewerkers en medeleerlingen.
- Ben je betrokken bij of getuige van een vervelend incident, dan aarzel je niet om dat te melden bij een leerkracht/docent, je mentor of de vertrouwenspersoon.

Ten aanzien van onderstaande punten verwachten we van alle leerlingen dat zij zich hier aan houden. Mocht dit niet het geval zijn dan zal de school hiernaar handelen. De wijze van handelen staat beschreven in het handelingsprotocol van grensoverschrijdend gedrag (zie deel II). Het betreft de volgende punten:

- Je gebruikt geen alcohol of drugs op school en handelt hier ook niet in.
- Je gebruikt geen fysieke en verbale agressie en intimidatie.
- Je maakt geen ernstige beledigingen en discrimineert niet.
- Je beschikt niet over wapens op school.
- Je steelt niet op school, van anderen of de school.
- Je vernielt geen zaken van anderen of de school.

[Beleid burgerschapsvorming, \(pedagogische\) waarden en seksuele diversiteit](#)

In de jaren dat de leerlingen op onze scholen zitten groeien ze op en leren ze zichzelf en de wereld om hun heen kennen. Wij zien het als belangrijke taak van Openbaar Onderwijs Groningen om onze leerlingen (pedagogische) waarden en normen mee te geven en op te laten groeien als verantwoordelijk en betrokken burgers.

Alle scholen besteden aandacht aan de ontwikkeling van burgerschapsvorming; dit is ook een wettelijke verplichting. Burgerschapsvorming brengt kinderen de basiskennis, vaardigheden en houding bij die ze nodig hebben om nu en straks actief te kunnen meedoen in de samenleving. Burgerschapsvorming laat kinderen kennismaken met begrippen als democratie, grond- en mensenrechten, duurzame ontwikkeling, conflicthantering, sociale verantwoordelijkheid, gelijkwaardigheid en het omgaan met

¹ Zoals in de inleiding genoemd wordt voor de specifieke gedragscodes van onze medewerkers verwezen naar het 'gedragscode Personeel' dat is opgesteld door Openbaar Onderwijs Groningen. En ook naar de volgende protocollen: Omgang met sociale media, afspraken omtrent de externe vertrouwenspersoon integriteit en de externe vertrouwenspersoon ongewenste omgangsvormen.

maatschappelijke diversiteit. Het gaat er niet om dat ze brave burgers worden: democratisch burgerschap geeft juist recht op een afwijkende mening.

In de periode dat de leerlingen op onze scholen zitten spelen vragen over de seksuele ontwikkeling, genderoriëntatie en hebben we te maken met maatschappelijk ongemak over deze onderwerpen. Daarom is het goed omgaan-met-seksuele-diversiteit-in-de-samenleving is een belangrijk aandachtspunt bij de burgerschapsvorming op onze scholen. Specifiek ten aanzien van de seksuele diversiteit willen we onderstaande benadrukken.

- Seksuele ontwikkeling. Er zijn leerlingen die een andere dan een heteroseksuele oriëntatie hebben of daarover nog in dubio zijn. Zij kunnen kwetsbaar zijn omdat ze vaker worden gepest, meer agressie en geweld meemaken en zich onveiliger voelen.
- Genderoriëntatie. Genderoriëntatie is een breed begrip. Er zijn leerlingen die voelen dat ze van een andere gender zijn dan hun lichaam vertelt, of die zich niet thuis voelen bij de hokjes 'jongen' en 'meisje'. Zij kunnen kwetsbaar zijn als medeleerlingen niet goed kunnen omgaan met afwijkingen in gedrag. Er wordt veel gepest met gedrag dat niet 'genderconform' is.
- Maatschappelijk ongemak. Seksuele diversiteit is een maatschappelijk moeilijk onderwerp, net als bijvoorbeeld de weerstand tegen de islam en terroristische aanslagen. Het onderwerp is vooral lastig bespreekbaar omdat het gaat over verschillen in seksuele normen. Dit leidt tot minderheidsstress bij lhbt-leerlingen. En het verergert de stereotypering en discriminatie van lhbt-leerlingen.

Het werken aan de ontwikkeling van burgerschapsvorming, (pedagogische) waarden en seksuele diversiteit is een belangrijk onderdeel in het stimuleren van het hanteren van de omgangsafspraken, niet alleen op school maar vooral ook als burger. De wijze waarop scholen dit vormgeven is één van de thema's van het schoolveiligheidsplan en staat beschreven in het schoolplan van elke school.

DEEL II: Handelingsprotocol

Scholen zijn een ontmoetingsplaats van en voor vele mensen. We willen dat elke school van Openbaar Onderwijs Groningen een veilige omgeving is waar leerlingen en docenten zich op hun gemak voelen en waar goed en prettig gewerkt en geleerd kan worden. Toch verloopt het interactieproces (soms letterlijk) niet altijd zonder slag of stoot en hebben we te maken met grensoverschrijdend gedrag. Om in dergelijke situaties planmatig, verstandig, eenduidig en consequent te handelen, is een houvast belangrijk. In dit handelingsprotocol geven we aan hoe te handelen in deze situaties.

Het protocol is opgesteld voor leerlingen en betreft de volgende gedragingen:

- Fysieke agressie en intimidatie
- (Verbale) agressie en intimidatie, ernstige belediging en discriminatie
- Drugsbezit, - handel en –gebruik, alcoholgebruik en –bezit
- Wapenbezit
- Diefstal
- Radicalisering

Per onderwerp wordt eerst een definitie beschreven, gevolgd door een toelichting. Daarna wordt vermeld welke maatregelen de school kan nemen en welke hulpmogelijkheden er zijn. Het betreft hier slechts algemene uitgangspunten waarvan in bijzondere gevallen kan worden afgeweken. Partijen handelen conform de voor hen geldende wettelijke bepalingen en richtlijnen. In geval van lacunes in dit protocol beslist de schoolleiding.

Stappenplan School

Afhankelijk van de situatie wordt door de school een keuze gemaakt welke stap gezet wordt. Een situatie kan namelijk dermate ernstig zijn dat de school direct overgaat tot de sanctionerende maatregelen en/ of inschakelen van politie d.m.v. de vaste contactpersoon bij de politie. Door de politie zal worden gehandeld volgens de geldende prioritering van de politie. NB: de school kan ook aangifte doen bij kennisname van een strafbaar feit. Het slachtoffer wordt dan alsnog door de politie als getuige gehoord.

De stappen zijn:

1. Inschatting van de situatie;
2. Gesprek met leerling en medewerker van de school;
3. Herstelbemiddeling/leerlingbemiddeling;
4. Gesprek met ouders / verzorgers;
5. Bespreking in het Interne Ondersteuningsteam (IOT)
6. Doorverwijzing naar een hulpverleningsinstantie;
7. Inschakeling politie;
8. Bedenktijd;
9. Bovenschoolse voorzieningen
10. Schorsing;
11. Doorverwijzing;
12. Verwijdering.

1. Inschatting van de situatie

Bij ieder serieus incident worden eerst gesprekken gevoerd met het slachtoffer of de benadeelde en met de vermeende dader. De situatie wordt ingeschat aan de hand van de volgende vragen:

- Wat is er gebeurd; wie is erbij betrokken; wanneer is het gebeurd?
- Is dit gedrag of vergelijkend ander gedrag bij deze jongere vaker voorgekomen?
- Wat is de ernst van het grensoverschrijdend gedrag?
- Handelt het om leerlingen van de eigen school of dienen andere scholen ingeschakeld te worden?
- Handelt de school de situatie zelfstandig af?
- Dient ook de politie in kennis te worden gesteld? In het protocol kan de school nagaan of het gedrag gemeld moet worden bij de politie, dus anders gezegd, is er sprake van wetovertredend gedrag?
- Dient de politiecontactfunctionaris op de hoogte te worden gesteld of om advies worden gevraagd?
- Consultatie andere hulpverlenende instellingen

Afhankelijk van de uitkomsten van deze stap wordt overgegaan op stap 2 of direct naar een van de andere stappen.

2. Gesprek met leerling en medewerker van de school.

In de preventieve, oftewel ongesanctioneerde, ronde zal getracht worden de leerling door middel van gesprekken te bewegen om zijn/ haar gedrag te verbeteren. Daarbij zal aandacht worden geschonken aan eventuele individuele problemen van de leerling, die mogelijk verband houden met zijn/ haar ongewenst gedrag.

3. Herstelbemiddeling/leerlingbemiddeling

Het gaat hierbij om gesprekken waar slachtoffer en dader aan tafel zitten samen met een bemiddelaar. Het doel van herstelbemiddeling/leerlingbemiddeling is:

- het voorkomen van spanningen en eventuele escalaties;
- het opheffen van mogelijke frustraties;
- de anonimiteit van dader en slachtoffer opheffen;
- de angst bij het slachtoffer voor de dader verkleinen;
- de dader confronteren met de pijn, angst en/of woede van het slachtoffer;
- het slachtoffer (enig) begrip voor dader en daad verschaffen.

Het is bedoeld voor jongeren tot 18 jaar die niet strafrechtelijk worden vervolgd². Voorwaarde is dat de dader zijn aandeel erkent, dat de dader zijn verantwoordelijkheid neemt voor zijn gedrag en dat de dader in staat is het slachtoffer iets te vertellen over zijn schuldgevoelens. Voorwaarden voor het slachtoffer zijn, dat hij geen wraakgevoelens heeft en dat hij in staat is te luisteren naar de dader.

4. Gesprek met ouders / verzorgers

De school behoudt zich het recht voor om ouders/verzorgers van leerlingen in te lichten over het gedrag van de leerling. In alle gevallen waarvan schriftelijk verslag wordt gemaakt worden de ouders/verzorgers in ieder geval geïnformeerd. De ouders/verzorgers zijn daarmee op de hoogte van de stappen die de school zet t.a.v. het gedrag van de leerling. Bij herhaling van het gedrag zal

² Indien hier twijfel over is wordt de politie hierover geconsulteerd.

een gesprek plaatsvinden tussen school, leerling en ouders/verzorgers.

5. **Bespreking in het Intern Ondersteuningsteam³**
Het grensoverschrijdende gedrag wordt besproken in het Interne Ondersteuningsteam. Hiervan wordt een schriftelijk verslag gemaakt. Dit geldt tevens voor de meldingen van slachtoffers. Eventueel wordt de wijkagent op de hoogte gesteld of om advies gevraagd.
6. **Doorverwijzing naar een hulpverleningsinstantie**
De hulp, die scholen aan hun leerlingen kunnen aanbieden, staat beschreven in het ondersteuningsplan van iedere school. Tevens staat daarin beschreven op welke wijze hulp verkregen kan worden. Derhalve kunnen ouders en leerlingen zelf op school vragen hoe ze het beste kunnen handelen.
7. **Inschakeling politie⁴**
Indien uit het protocol blijkt dat het om een gedraging gaat waarbij de wet wordt overtreden, wordt de politie in kennis gesteld.
8. **Bedenktijd**
Indien gewenst kan voor de school en/of de ouders bedenktijd worden ingelast. Per situatie worden afspraken gemaakt over de duur van de bedenktijd. De school is hierin leidend.
9. **Bovenschoolse voorzieningen**
Verkenning van de mogelijkheden, afhankelijk van de ernst van de situatie, bij voorzieningen zoals de Rebound, Maatwerk RENN4, Portalis (open plaatsing) of andere mogelijkheden.
10. **Schorsing**
Indien er sprake zal zijn van schorsing dan is hierbij het protocol schorsen en verwijderen van Openbaar Onderwijs Groningen van toepassing.
11. **Doorverwijzing**
Verkennen van de mogelijkheden om door te worden verwezen naar een bovenschoolse voorziening of andere onderwijsvoorziening.
12. **Verwijdering**
Indien er sprake zal zijn van verwijdering dan is hierbij het protocol schorsen en verwijderen van Openbaar Onderwijs Groningen van toepassing.

Naast bovenstaande stappen, die veelal zijn gericht zijn op een individu of een aantal individuen, wordt er nagegaan welke nazorg nodig is in de dagelijkse gang van zaken op school. Bovendien wordt het incident geregistreerd in het volgsysteem. Daarnaast wordt het incident besproken in het team⁵ om te bezien welke nazorg door functionarissen van de school of daarbuiten gewenst is.

³ De term die de school hiervoor gebruikt is afhankelijk van de organisatie van de school (PO, SO of VO). In het VO kan ook de VO Wij-teammedewerker betrokken zijn in het IOT.

⁴ Indien een leerling wel kiest voor het doen van aangifte waar de school dit niet primair niet van plan was, dan wordt ook contact gezocht met de ouders en politie.

⁵ Afhankelijk van de organisatie van de school en de ernst van de situatie wordt het besproken in het gehele (bouw) team, ondersteuningsteam o.i.d.

In de volgende paragrafen wordt per gedraging aangegeven wat de algemene definitie is die wij voor de gedraging hanteren en wat de (juridische) definitie is, gevolgd door een toelichting. Vervolgens wordt aangegeven welke maatregelen de school treft in dergelijke situaties en welke hulpmogelijkheden er zijn.

Fysieke agressie en intimidatie

Algemene definitie

Onder fysieke agressie wordt verstaan het uitoefenen van enig feitelijk geweld op het lichaam van een ander. We spreken van (cyber)pesten wanneer er sprake is van langdurig uitoefenen van geestelijk of lichamelijk geweld door een of meerdere leerlingen tegen een medeleerling (of groepje leerlingen). Pesten kan verbaal of fysiek zijn, maar kan ook betekenen dat iemand wordt genegeerd of buitengesloten. Pesten is een fenomeen dat door de school duidelijk moet worden onderkend en herkend. De gevolgen voor het slachtoffer - nu en op latere leeftijd - kunnen desastreus zijn. Dit geldt voor zowel slachtoffer als pester.

Juridische definitie

Eenvoudige mishandeling (art. 300 WvS)

- Opzettelijk pijn of letsel veroorzaken (onder opzet valt ook het mogelijkheidsbewustzijn). Onder pijn wordt mede verstaan een min of meer hevig onaangename lichamelijke gewaarwording (bijv. een flinke klap). Aan mishandeling wordt opzettelijke benadeling van de gezondheid gelijkgesteld (bijv. opzettelijk bedorven etenswaren verstrekken).

Zware mishandeling (art. 302 WvS) Idem, met voorbedachte rade (art. 303 WvS)

- Het opzettelijk (mogelijkheidsbewustzijn), al dan niet met voorbedachte rade, toebrengen van zwaar lichamelijk letsel. De opzet is gericht op het toebrengen van zwaar letsel (bijv. botbreuken).

Vechterij (art. 306 WvS)

- Het opzettelijk deelnemen aan een aanval (initiatief gaat uit van partij) of vechterij (initiatief gaat uit van beide of nog meer partijen) waarin onderscheiden personen zijn gewikkeld (minstens 3)

Openlijke geweldpleging (art. 141 WvS)

- Er wordt geweld gepleegd door meer mensen tezamen tegen personen of goederen. Er moeten minimaal twee daders zijn die gezamenlijk (verenigd) het geweld uitoefenen. Bovendien moet het geweld openlijk, onverholen en niet heimelijk zijn, dus plaatsvinden op een plaats waar publiek aanwezig is dan wel doorgaans aanwezig is.

Toelichting

Bedenk dat fysiek geweld veelal dient om een ander naar zijn hand te zetten (te onderwerpen) en daarmee zijn eigen positie te versterken binnen een groep. Het kan een inleiding zijn voor intimidatie (zie verbale agressie). Afgezien van fysieke gevolgen (pijn/letsel) en aantasting van persoonlijke vrijheden komt een slachtoffer vrijwel zeker onder zware psychische druk te staan. Deze vorm van agressie kan dan ook nooit getolereerd worden.

Maatregelen

Slachtoffers van geweld zijn vaak bang om melding te doen van dit geweld. Angst voor represailles houdt hen tegen. Isolement dreigt en uitval in het onderwijs ligt op de loer. Toch is voor

strafrechtelijke aanpak meestal een aangifte nodig. Een duidelijke stellingname van de school is hier essentieel. Het slachtoffer moet zich gesteund en gesteekt voelen door de schoolleiding die een duidelijk en krachtig signaal af zal moeten geven in de richting van de dader (repressief) en omgeving (preventief). Ondersteuning bij het doen van aangifte is wenselijk, evenals het bewegen van getuigen tot het afleggen van een verklaring.

Maatregelen school

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen. Indien het uitgeoefende geweld in geval van eenvoudige mishandeling bestaat uit een niet meer dan geringe lichamelijke kracht van enige betekenis, (bijv. klap met vlakke hand op rug) kan de school zelf op deze gedraging reageren. Is er sprake van meer dan geringe lichamelijke kracht van enige betekenis (bijv. in elkaar trappen van slachtoffer), letsel, structureel agressief gedrag door een dader of als er sprake is van groepsoptreden dan zal ook de politie moeten worden gewaarschuwd.

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen maatregel(en)
- Politie op de hoogte stellen (in de vorm van een melding)

Secundair, indien er sprake is van een aangifte:

- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie. NB: de school kan ook aangifte doen bij *kennisname* van een strafbaar feit; de school hoeft dus geen slachtoffer te zijn.
- Alle relevante informatie i.v.m. feiten en personen doorgeven aan de politie.
- Het slachtoffer wordt ondersteund bij het doen van aangifte.

Hulpmogelijkheden

- Huisarts
- Wij team
- Veilig Thuis
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie
- Bureau Slachtofferhulp

(Verbale) agressie en intimidatie, ernstige belediging en discriminatie

Algemene definitie

Onder verbale agressie wordt verstaan het verbaal of schriftelijk bedreigen, discrimineren, intimideren, ernstig beledigen of uitschelden van een persoon. We spreken over pesten wanneer één of meerdere leerlingen langdurig verbaal of fysiek geweld uitoefenen tegen een medeleerling. Pesten kan verbaal, non-verbaal of fysiek zijn. De school treft maatregelen ter voorkoming en bestrijding van (cyber)pesten. Het fenomeen (cyber)pesten dient in een zo vroeg mogelijk stadium herkend te worden. De gevolgen voor het slachtoffer, maar ook voor de pester kunnen (ook op latere leeftijd) desastreus zijn.

Juridische definitie

Bedreiging met (art. 285 WvS):

- openlijk geweld met verenigde krachten tegen personen of goederen
- enig misdrijf waardoor de algemene veiligheid van personen in gevaar wordt gebracht
- verkrachting
- feitelijke aanranding van de eerbaarheid
- enig misdrijf tegen het leven gericht
- gijzeling
- mishandeling
- brandstichting

Intimidatie (art. 284 WvS)

- Een ander door geweld of enige andere feitelijkheid of door bedreiging met geweld of enige andere feitelijkheid, gericht hetzij tegen die ander hetzij tegen derden, wederrechtelijk dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden.
- Een ander door bedreiging met smaad of smaadschrift dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden.

Smaad en laster (art. 261 WvS)

- Opzettelijk iemands eer of goede naam aanranden door tenlastelegging van een bepaald feit met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven, ook schriftelijk (smaadschrift) indien verspreid of openlijk tentoongesteld.

Eenvoudige belediging (art. 266 WvS)

- Elke opzettelijke belediging die niet het karakter van smaad of smaadschrift draagt hetzij in het openbaar mondeling, bij geschrift of afbeelding aangedaan, hetzij in zijn tegenwoordigheid mondeling of door feitelijkheden, hetzij door een toegezonden of aangeboden geschrift of afbeelding aangedaan.

Discriminatie (art.137c t/m f WvS)

- Het opzettelijk uitlaten over een groep mensen wegens hun ras, godsdienst of seksuele geaardheid, ook schriftelijk.

Toelichting

Wanneer verbaal geweld niet gepaard gaat met enige feitelijkheid (dus moeilijk aantoonbaar of aanwijsbaar is) en er geen sprake is van een structureel karakter, treft de school zelf maatregelen. Let op: verbale agressie is heel moeilijk bewijsbaar. Anderen, die het gehoord hebben, kunnen in dit geval een getuigenverklaring afleggen. Daarom verdient het aanbeveling dat de school dit zelf aanpakt. De politiecontactpersoon kan voor advies worden benaderd. Gaat het verbaal geweld wel

gepaard met enige feitelijkheid die de bedreiging of intimidatie kracht bijzet, dan zal ook de politie moeten worden gewaarschuwd. Dit geldt ook als er sprake is van herhaling of structureel karakter.

Bedreiging en/of intimidatie dienen vaak om een ander naar zijn hand te zetten of zijn wil op te leggen en daarmee zijn eigen positie te versterken binnen een groep. Afgezien van de aantasting van de persoonlijke vrijheden van het slachtoffer komt deze vrijwel zeker onder zware psychische druk te staan. Deze vorm van agressie kan dan ook nooit getolereerd worden.

Maatregelen

Slachtoffers van verbaal geweld zijn veelal bang om melding te doen van dit geweld. Angst voor represailles houdt hen tegen. Isolement dreigt en uitval in het onderwijs ligt op de loer. Toch is het voor strafrechtelijke aanpak vaak een aangifte nodig. Een duidelijke stelling name van de school is hier essentieel. Het slachtoffer moet zich gesteund en gesterkt voelen door de schoolleiding die een duidelijk en krachtig signaal af zal moeten geven in de richting van de dader (repressief) en aan de omgeving (preventief). Ondersteuning bij het doen van aangifte is wenselijk evenals het bewegen van getuigen tot het afleggen van een verklaring.

Maatregelen school

Ten aanzien van (cyber)pesten heeft de scholen een preventieve aanpak, voornamelijk gericht op leerlingen. De curatieve aanpak is een meersporenaanpak waarin er met alle betrokkenen (slachtoffer, pester, medeleerlingen, ouders en personeel) gesproken wordt over hun bijdrage bij het voorkomen en bestrijden van pesterijen. Probleemoplossende gesprekken worden in principe gevoerd door de mentor. Vaak zal de aanpak ook besproken worden met het team en de teamcoördinator. Indien deze gesprekken uiteindelijk niets opleveren komen maatregelen in beeld.

Wanneer het om een strafrechtelijke aanpak gaat, zijn leerling, ouders en/of school van mening dat de situatie van dien aard dat inschakeling van de politie (op basis van feitelijkheid) kan bijdragen aan het welbevinden van het slachtoffer en/of het doen stoppen van de pesterijen c.q. verbale agressie.

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen maatregelen.
- Eventueel de politie op de hoogte stellen of om advies vragen.

Secundair, indien er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie:

- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie. Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie.
- Het slachtoffer wordt ondersteund bij het doen van aangifte.

Hulpmogelijkheden

- Huisarts
- Wij team
- Veilig Thuis
- Bureau Slachtofferhulp
- Meldpunt discriminatie
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

Alcohol en drugs drugsbezit, - handel en –gebruik, alcoholgebruik en –bezit

Algemene definitie

Het voorhanden hebben van alcohol, drugs is niet toegestaan, evenals het voorhanden hebben van medicijnen welke niet aantoonbaar in het belang van de eigen gezondheid zijn. Ook het handelen in/verstrekken van drugs of bedoelde medicijnen is verboden. Het schoolreglement bevat regelgeving ten aanzien van roken, alcohol, cannabis en overige drugs.

Juridische definitie

- Het gebruik van drugs, zoals heroïne, cocaïne, XTC en paddo's, cannabis en gedragingen met betrekking tot deze drugs zijn verboden op basis van de Opiumwet en deels ook de Warenwet;
- Het handelen in bepaalde middelen, zoals de hierboven genoemde harddrugs en cannabis is eveneens verboden op basis van de Opiumwet.
- Voor gebruik en bezit van alcohol geldt de Drank- en Horecawet, waarin tevens is aangegeven dat verkoop van alcohol aan jongeren beneden de 16 jaar is verboden.
- Het roken van tabak in openbare gebouwen, zoals scholen, is verboden bij de Tabakswet, met uitzondering van daarvoor specifiek aangewezen ruimten.
- Voor productie en/of handel in geneesmiddelen die als drugs worden gebruikt, is de Geneesmiddelenwet van toepassing

Toelichting

Wanneer door signalen of uit een gesprek blijkt dat een leerling onder invloed is, dan zal de school hierop moeten reageren. De leerling die onder invloed van alcohol of drugs de lessen volgt, zal uit de les verwijderd moeten worden. Goede of slechte schoolprestaties zijn hierbij niet doorslaggevend. Enerzijds tast drugs- en alcoholgebruik/-bezit het leefklimaat binnen een school aan en anderzijds is het een directe bedreiging voor de onderwijsdoelstellingen. Het onderscheid tussen het voorhanden hebben van drugs voor eigen gebruik dan wel het voorhanden hebben van drugs bestemd voor de handel is moeilijk te trekken. Vandaar de volgende grenslijn: Indien jongeren cannabis voorhanden hebben en dit aan anderen uitdelen, al dan niet met winstbejag, wordt de politie ingeschakeld. Enerzijds om de drempel om drugs te gebruiken hoog te houden en anderzijds om een duidelijk en goed te hanteren beleid te voeren. Minderjarigen mogen ook niet in het bezit zijn van softdrugs voor eigen gebruik. Immers coffeeshops mogen slechts aan meerderjarigen verkopen. Bij middelengebruik dan wel handel moet de grens op nul gesteld worden, inhoudende dat drugs in het geheel niet getolereerd worden.

De school verbiedt het om alcohol, drugs of medicijnen die niet aantoonbaar door een arts zijn voorgeschreven binnen de schoolgebouwen of het terrein van de school te brengen. Ingeval de school kennis heeft dan wel een redelijk vermoeden heeft, dat een persoon drugs/medicijnen binnen een schoolgebouw of schoolterrein heeft gebracht of voorhanden of op andere wijze onder zich heeft, wordt deze persoon bewogen tot afgifte van deze goederen. De school geeft hiervoor geen schadevergoeding en is niet aansprakelijk voor schade, in welke zin dan ook, welke voortvloeit uit deze maatregel.

De school verbindt deze regel en maatregel als voorwaarde tot toelating tot schoolgebouw of schoolterrein. Dit wordt vooraf in het schoolreglement kenbaar gemaakt. Hiermee wordt intern rechtmatigheid van het handelen verkregen. Ingeleverde drugs en medicijnen worden ter vernietiging overgedragen aan de politie.

Maatregelen school

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen (zie toelichting).

Primair:

- Toepassen maatregelen zoals beschreven in het schoolreglement – inleveren van de drugs
- Drugs afgeven aan de politie
- Eventueel politie op de hoogte stellen of om advies vragen (met name wanneer jongeren drugs op school uitdelen, al dan niet met winstbejag)
- Bepalen welke instantie te betrekken bij hulpverlening, verwijzing en preventieactiviteiten.

Secundair, indien er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie:

- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie
- Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie.

Hulpmogelijkheden

- Huisarts
- Wij team
- Advies- en Meldpunt kindermishandeling
- Bureau Slachtofferhulp
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

Wapenbezit

Algemene definitie

Het voorhanden hebben van voorwerpen die het karakter van een wapen dragen of die als wapen worden aangewend en waarvan het voorhanden hebben in verband met het volgen van onderwijs niet noodzakelijk is.

Juridische definitie

De bij Wet verboden wapens en de gedragingen die met deze wapens verboden zijn, zijn gedefinieerd in de Wet Wapens en Munitie. Hier is geen korte juridische definitie voor te geven.

Toelichting

Veel onder jeugdigen circulerende wapens vallen niet onder de werking van de Wet Wapens en Munitie omdat ze qua afmeting of model net even iets anders zijn. Toch zijn veel van deze wapens daardoor niet minder gevaarlijk en daarmee onwenselijk. Immers, een stiletto waarvan het lemmet breder is dan 14 millimeter is net zo gevaarlijk als een (wettelijk verboden) stiletto met een lemmet dat minder dan 14 millimeter breed is. In het kader van het volgen van onderwijs is het bezit/voorhanden hebben van dergelijke wapens en voorwerpen niet alleen onnodig, maar tevens gevaarlijk en bedreigend voor het klimaat binnen een school.

De school verbiedt het dan ook om voorwerpen die het karakter van een wapen dragen (stiletto's, vlindermessen valmessen en dergelijke) alsmede voorwerpen die als wapen kunnen worden gehanteerd (wanneer bijvoorbeeld een schroevendraaier wordt gebruikt om mee te dreigen) in bezit te hebben (of als wapen te hanteren).

Wanneer de school kennis heeft, dan wel een redelijk vermoeden heeft dat een persoon een dergelijk wapen bezit of ziet dat een voorwerp als wapen wordt gehanteerd binnen het schoolgebouw of schoolterrein, zal de bezitter van het voorwerp worden bewogen tot afgifte. Vervolgens worden de wapens ter vernietiging aan de politie over gedragen. De school geeft hiervoor geen schadevergoeding en is niet aansprakelijk voor schade in welke zin dan ook, welke voortvloeit uit deze maatregel.

De school verbindt deze regel en maatregel als voorwaarde tot toelating tot het schoolgebouw of schoolterrein. Dit wordt vooraf in het schoolreglement kenbaar gemaakt. Hiermee wordt rechtmatigheid van handelen verkregen. Afgegeven wapens en bedoel de voorwerpen worden ter vernietiging overgedragen aan de politie.

Indien het om wapens en gedragingen gaat die vallen onder de werking van de Wet Wapens en Munitie is politieel optreden vereist. De politie wordt in kennis gesteld. De politie kan om advies worden gevraagd of het gaat om een wettelijk verboden wapen

Maatregelen school

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen (zie toelichting).

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen maatregelen zoals het afgeven van het wapen (wapens/ voorwerpen) en bepalen of sancties noodzakelijk zijn in het geval dat het wapen is gebruikt of indien het wapenbezit meerdere malen is voorgekomen.
- Ingeleverde wapens en voorwerpen afgeven aan de politie.
- Eventueel politie op de hoogte stellen en/of om advies vragen.

Secundair, indien er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie

- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie.
- Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie.

Hulpmogelijkheden

- Wij team
- Bureau Slachtofferhulp
- Steunpunt huiselijk en seksueel geweld
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

Diefstal

Algemene definitie

Stelen, roven.

Juridische definitie

Eenvoudige diefstal (art. 310 WvS)

- Enig goed, dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort wegnemen met het oogmerk het wederrechtelijk toe te eigenen. Het doel van het wegnemen moet de toe-eigening zijn; om er als heer en meester over te gaan beschikken. Als een goed wordt gestolen met de bedoeling om het te verkopen, blijft het diefstal. Immers, er wordt dan gehandeld alsof er als heer en meester over beschikt wordt.

Gekwalificeerde diefstal (art. 311 WvS)

- idem 310 Sr, bij gelegenheid van brand, ontploffing;
- idem 310 Sr, gepleegd door twee of meer verenigde personen;
- idem 310 Sr, indien de dader zich de toegang tot de plaats van het misdrijf heeft verschaft of het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak, verbreking of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of vals kostuum.

Diefstal met geweld (art. 312 WvS)

- idem 310/311 Sr, indien voorafgegaan door, vergezeld van of gevolgd door geweld of bedreiging met geweld tegen personen, gepleegd met het oogmerk om de diefstal voor te bereiden of gemakkelijk te maken, of om bij betrapting op heterdaad de vlucht mogelijk te maken van zichzelf of andere deelnemers aan het misdrijf hetzij het bezit van het gestolen goed te verzekeren.

Afpersing (art. 317 WvS)

- Met het doel zichzelf of een ander te bevoordelen, iemand door geweld of bedreiging met geweld dwingen tot het afgeven van enig goed dat geheel of ten dele aan diegene of een derde toebehoort.

Afdreiging (art. 318 WvS)

- idem 317 Sr, met dien verstande dat het dreigmiddel geen geweld is maar smaad, smaadschrift of openbaring van een geheim.

Handel en heling (art. 416 en 417 bis WvS)

- Opzet- dan wel schuldheling: Het kopen, krijgen of voor handen hebben van gestolen of illegale goederen, bijv. het te koop aanbieden of kopen van bromfietsonderdelen, autoradio's, vuurwerk, kleding, cd's e.d. waarvan vermoed kan worden dat die goederen gestolen of illegaal te koop worden aangeboden.

Toelichting

Ingeval van een incidentele kleine diefstal, waarbij geen kwalificaties als bedoeld in 311/312/317/318 Sr voorkomen en waarbij de schadevergoeding of teruggave van het gestolen goed kan worden bereikt, treft de school zelf maatregelen. Dit is mede afhankelijk van de wens van de benadeelde. Indien het gaat om herhaling of om een goed met meer dan geringe waarde of indien wordt voldaan aan een van de kwalificaties genoemd in de artikelen 311/312/317/318 Sr., dan wel als

schadevergoeding of teruggave niet mogelijk is, dan zal de school naast de te nemen schoolmaatregelen ook de politie in kennis stellen.

Maatregelen school

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen (zie toelichting).

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen maatregelen.
- Bemiddeling in teruggave of schadevergoeding gestolen goed.

Secundair, indien er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie

- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie.
- Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie.
- Het slachtoffer ondersteunen en stimuleren bij het doen van aangifte.

Hulpmogelijkheden

- Wij team
- Advies- en Meldpunt kindermishandeling
- Bureau Slachtofferhulp
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

Radicalisering

De school heeft wettelijke verplichtingen met betrekking tot burgerschap en schoolveiligheid. Radicale uitingen van een leerling kunnen leiden tot vooroordelen en stereotyperingen bij een andere leerling. Er kan polarisatie ontstaan, een wij-versus-zij. Een sociaal onveilig klimaat ligt dan al snel op de loer. Leerlingen voelen zich mogelijk bedreigd of onder druk gezet.

Daarnaast is een geradicaliseerde jongere een bedreiging voor zichzelf en anderen buiten de school. Het is daarom belangrijk om snel zorg rondom zo'n leerling te organiseren.

Onder radicalisering verstaan wij: een geesteshouding waarmee de bereidheid wordt aangeduid om de uiterste consequentie van een denkwijze te aanvaarden en die in daden om te zetten. Die daden kunnen maken dat op zichzelf hanteerbare tegenstellingen escaleren tot een niveau waarop ze de samenleving ontwrichten doordat er geweld aan te pas komt, het tot gedrag leidt dat mensen diep kwetst of in hun vrijheid raakt, of doordat groepen zich afkeren van de samenleving.

Samenvattend kunnen we stellen dat er sprake is van radicalisering als:

- jongeren ingrijpende maatschappelijke veranderingen voorstaan, die de democratische wijze van samenleven bedreigen, en
- jongeren in een proces zitten van denken naar doen. Het radicale gedachtegoed in combinatie met het ervaren onrecht bepaalt in toenemende mate hun handelen en gedrag.

(Bron: Puberaal, lastig of radicaliserend?, Ine Spee en Maartje Reitsma, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen)

Indien er signalen zijn van radicalisering dan zal, afhankelijk van de ernst van de situatie, er door de school in gesprek worden gegaan met de leerling, nader onderzoek worden gedaan en/of de benodigde sancties worden genomen. Indien nodig zullen de ouders, hulpverlening en/of politie worden ingeschakeld. In het voortgezet onderwijs is aandacht aan het onderwerp radicalisering in het onderwijsprogramma, dit ook in relatie racisme en uitsluiting. Elke school geeft hier op zijn of haar manier vorm en inhoud aan.

Preventief

Ook als er (nog) geen sprake is van radicalisering, heeft de school de taak om te werken aan een sociaal veilig klimaat en burgerschap. We zien de school als een leefgemeenschap en met een duidelijke visie en beleid dat bekend is en (uit)gedragen wordt door iedere docent. Waar liggen de grenzen in de school en welke sancties zijn er verbonden aan grensoverschrijdend gedrag?

We zorgen ervoor dat er een relatie is met de leerlingen. Ken hun achtergrond en zorg dat er aandacht is voor sociaal-emotionele problematiek. Zorg ook dat zij weten bij wie ze waarvoor terecht kunnen in de school. Blijf in verbinding. Zo ontstaat een leefklimaat waarin het normaal is dat er gesprekken worden gevoerd over gevoelige thema's. Dat scheelt als het onverhoopt echt spannend wordt. We zorgen voor een zorg- en veiligheidsnetwerk rondom de school. We onderhouden goede relaties met ouders, ook als het gewoon goed gaat met hun kind.

Proactief

Wanneer (maatschappelijke) gebeurtenissen de school raken, is het de rol van de school om deze soms gevoelige thema's bespreekbaar te maken. De school heeft ook een taak als er opvallende veranderingen in het gedrag of de uitspraken zijn van een leerling. De school moet dit onderzoeken, het gesprek aangaan met de leerling en/of de ouders. In dat gesprek kunt u aangeven waar de grenzen van de school liggen en waarom u iets ontoelaatbaar vindt.

Iedereen binnen de school weet waar ze hun zorgen kunnen neerleggen en wat ermee gebeurt. Indien na het gesprek nog steeds vermoedens zijn van mogelijke radicalisering dan wordt dit besproken met de aangewezen contactpersonen in de gemeente (gemeenteambtenaar, politie, jeugdmedewerker). Indien nodig zal ook het netwerk voor (externe) hulp worden geraadpleegd.

Curatief

De rol van de school is om (verregaande) radicalisering te signaleren. De school deelt deze bevindingen met het (externe) netwerk. Zo ontstaat een vollediger beeld van de leerling in kwestie en de te ondernemen acties.